

Wijziging van de Invaliditeitswet, de Ziektewet, de Zeeongevallenwet 1919, de wet van 21 December 1950, Stb. K 590, tot uitbreiding van de toepassing van het Ziekenfondsenbesluit en de Werkloosheidswet
(Verhoging loongrenzen)

Wijziging van de Noodwet Ouderdomsvoorziening
(Verhoging van uitkeringsbedragen en inkomensgrenzen)

Tijdelijke verhoging van ongevalsuitkeringen

Wijziging van de wet van 3 Februari 1954, Stb. 60, tot tijdelijke verhoging van renten ingevolge de Invaliditeitswet en van de op die renten verleende toeslagen
(Verhoging renten en toeslagen)

Wijziging van de Kinderbijslagwet
(Verhoging kinderbijslagen)

Wijziging van de Kinderbijslagwet voor invaliditeits-, ouderdoms- en wezenrentetrekkingen
(Verhoging kinderbijslagen)

Wijziging van de Noodwet Kinderbijslag Kleine Zelfstandigen
(Verhoging kinderbijslagen)

MEMORIE VAN ANTWOORD
(Ingezonden bij brief van 17 December 1954)

No. 19

Algemeen

Het verheugt de ondergetekenden, dat de aanpassing van de loongrenzen der sociale-verzekeringswetten aan de door de laatste loonronden ontstane situatie vrijwel algemeen juist werd geacht.

Het is de ondergetekenden opgevallen, dat een aantal onderwerpen, welke in het Voorlopig Verslag ter sprake zijn gebracht, slechts zijdelings met de voorgestelde wetswijzigingen verband houdt. Indien de Kamer, na kennisneming van deze memorie, het in verband met de parlementaire tijdnood — het ware zeer ten wenschen, indien de Kamer nog vóór het Kerstreces de onderhavige wetsontwerpen zou kunnen behandelen — wenselijk mocht achten, dat de bovenbedoelde punten aan de hand van een door de ondergetekenden in te dienen Nota nader worden besproken, zijn zij gaarne bereid daaraan hun medewerking te verlenen. Deze wenselijkheid zou in een vergadering van de Commissie voor Sociale Zaken uit de Kamer met de eerste ondergetekende onder het oog kunnen worden gezien.

Wijziging van de Invaliditeitswet, de Ziektewet, de Zeeongevallenwet 1919, de wet van 21 December 1950, Stb. K 590, tot uitbreiding van de toepassing van het Ziekenfondsenbesluit en de Werkloosheidswet (Verhoging loongrenzen)

Unificatie van de loongrenzen op f 6000. Met instemming hebben de ondergetekenden er van kennis genomen, dat vele leden begrip hebben voor de verdere verhoging van de loongrens voor de Invaliditeitswet en de Ziektewet tot het bedrag, geldende voor de Werkloosheidswet, waardoor immers wederom een stap in de richting van de zo wenselijke coördinatie wordt gezet.

Inderdaad heeft deze eenmaking van de loongrenzen tot gevolg — een gevolg, waarop vele andere leden de aandacht vestigden —, dat het voor de Werkloosheidswet geldende bedrag ongewijzigd blijft, waardoor een aantal loontrekkenden, dat aanvankelijk ingevolge de Werkloosheidswet verzekerd was, buiten die verzekering komt te vallen. De ondergetekenden mogen in dit verband opmerken, dat bij de invoering van de wachtgeld- en werkloosheidsverzekering met betrekking tot het toen voorgestelde bedrag van f 6000 reeds tussen Regering en Staten-Generaal van gedachten is gewisseld, met name ten aanzien van de consequenties van de voorgestelde loongrens van f 6000 voor de andere sociale-verzekeringswetten. Daarbij heeft toen de Regering te kennen gegeven de loongrens voor de Werkloosheidswet reeds op f 6000 te willen stellen in afwachting van de herziening van de andere sociale verzekeringen. In feite gaf het bedrag van f 6000 de richting aan, waarin zich de gedachten van de Regering ten aanzien van de loongrenzen voor de overige sociale-verzekeringswetten bewogen. Geleidelijk is het bedrag van de loongrens voor de Ziektewet en de Invaliditeitswet dat, geldende voor de Werkloosheidswet, naderbij gekomen. De thans voorgestelde wijziging strekt er toe de coördinatie van de loongrenzen volledig te bewerkstelligen. De ondergetekenden zien geen praktische mogelijkheid deze coördinatie te verwezenlijken zonder het bovenvermelde gevolg ten

aanzien van een aantal verzekerden ingevolge de Werkloosheidswet te aanvaarden.

Ook de ondergetekenden beschouwen de loongrens van f 6000 niet als een heilig getal, dat als topgrens zou dienen te worden aangemerkt. Zulks blijkt duidelijk uit de in de Memorie van Toelichting aangehaalde passage uit het advies van de Stichting van den Arbeid, waarbij de eerste ondergetekende zich heeft aangesloten, dat nl. in de toekomst niet iedere loonsverhoging gepaard dient te gaan met het optrekken van de loongrens voor de sociale verzekering, doch dat periodiek op langere termijn een wijziging van de loongrens onder ogen ware te zien, tenzij vóórdien de wijzigingen in de indexcijfers van de regelingslonen een belangrijke marge overschrijden. In dit licht moet dan ook de mededeling worden gezien, dat bij de thans aanhangige voorstellen reeds rekening is gehouden met een mogelijk medio 1955 te effectueren loonsverhoging, welke, naar het zich thans laat aanzien, vermoedelijk van bescheiden omvang zal kunnen zijn.

Overigens verheugt het de ondergetekende zeer, dat zeer vele leden er mede instemmen, dat in den vervolge niet op iedere loonsverhoging een herziening van de loongrens der sociale-verzekeringswetten zal volgen.

Terwijl aan de ene zijde vele leden het toejuichten, dat de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst zich met een verhoging van de loongrens kan verenigen, werden aan de andere zijde uitlatingen aangehaald, waaruit wordt afgeleid, dat zulks niet het geval is.

Ter verduidelijking van de huidige situatie dient vooraf te worden opgemerkt, dat de wetgever de grens vaststelt van het loon, beneden hetwelk werknemers verplicht verzekerd zijn. De ziekenfondsen kunnen de versterking van geneeskundige hulp aan de verplicht verzekerden echter niet waarborgen, indien zij de artsen niet bereid kunnen vinden, ter zake een overeenkomst aan te gaan. In deze overeenkomst wordt immers onder meer het honorarium geregeld, waartegen de artsen hun diensten verlenen. Het heeft er naar uitgezien, dat de onderhavige verhoging van de loongrens tot f 6000, waartegen de artsen bezwaar koesterden en nog koesteren, hun aanleiding zou geven per 1 Januari 1955 degenen, die door verhoging van de grens verzekerd zouden geraken, niet op basis van de huidige overeenkomst als fondspatiënten te behandelen. Dit laatste is thans niet meer het geval. De artsenorganisatie handhaaft haar bezwaren tegen de voorgestelde loongrensverhoging, doch indien de wetgever hiertoe niettemin zou besluiten, zullen zij de bovenbedoelde consequentie niet — en zeker niet aanstonds — trekken. De afwachtende houding van de artsen vindt haar verklaring in het feit, dat zij naast hun bezwaren tegen de voorgenomen loongrensverhoging ook andere bezwaren tegen het huidige ziekenfondsbestel koesteren. De artsen achten het ogenblik gekomen de diverse verlangens hunnerzijds duidelijk tot uitdrukking te brengen.

Inmiddels is door de K.N.M.B.G. bekendgemaakt, dat zij, na de totstandkoming van de loongrensverhoging, alsnog de overeenkomst met de ziekenfondsen zal verbreken per 1 Juli 1955, indien met een aantal van haar vorenbedoelde wensen niet ernstig rekening wordt gehouden. Bedoelde wensen kunnen slechts ten dele gericht worden tot de wederpartij bij het contract, dat de huisartsenorganisatie sluit, te weten de ziekenfondsorganisaties. Overige vragen kunnen slechts worden ingewilligd door de eerste ondergetekende, die in deze gedachtengang een aantal wettelijke en andere maatregelen zou moeten bevorderen, ten einde te bereiken, dat de artsen bereid blijven hun onmisbare medewerking aan de fondsen te geven. Intussen zijn alle wensen ter kennis van de eerste ondergetekende gebracht.

De eerste ondergetekende hecht er aan te verklaren, dat hij, hoezeer altijd tot overleg met maatschappelijke organisaties en dus ook met die der medewerkers aan het ziekenfondswezen bereid, er bij de vertegenwoordigers dezer laatstgenoemde organisaties geen twijfel over heeft laten bestaan, dat hij de onderhavige wetsontwerpen zou indienen, wat ook de uitslag van het overleg zou wezen. Van een voorwaardelijke of voorlopige verhoging van de loongrens voor de verplichte ziekenfondsverzekering is en kan geen sprake zijn.

Wat betreft de vraag, welke consequenties verbonden zouden kunnen zijn aan het niet voldoen aan de verlangens der artsen, moge worden geantwoord, dat in dat geval de artsen niet meer voor een overeen te komen bedrag aan de verzekerden geneeskundige hulp zouden geven. Zij kunnen namelijk tot medewerking niet worden gedwongen. Het gevolg zou dan zijn, dat de artsen aan de verzekerden — evenals thans aan hun particuliere patiënten — het bedrag in rekening zouden kunnen brengen, dat zij billijk achten, een consequentie, welke ziekenfondsen en patiënten voor onoverkomelijke moeilijkheden zou plaatsen en die de artsen dan ook slechts node zouden trekken.

Onder deze omstandigheden heeft de eerste ondergetekende het als zijn plicht beschouwd uitvoerig overleg met de organisatie der artsen en met organisaties van andere medewerkers te plegen.

Inmiddels is het echter zo, dat bij de verbreking van de contractuele verhouding tussen huisartsen en fondsen de patiënten de dupe zouden worden. Dit alleen al, nog geheel afgezien van het bekende feit, dat de eerste ondergetekende steeds bereid is redelijke wensen in overweging te nemen, noopt hem de verlangens van de K.N.M.B.G. volstrekt ernstig te nemen.

In enkele uitvoerige besprekingen, in de eerste plaats met de K.N.M.B.G., heeft de eerste ondergetekende nagegaan op welke punten de schoen nu eigenlijk wringt. Voor zover hij daartoe aanleiding en mogelijkheid zag, heeft hij medewerking aan de oplossing of althans aan het onderzoek van de naar voren gebrachte punten toegezegd.

De wensen van de K.N.M.B.G. zijn:

1. Het zo mogelijk wegnemen van de vrees, welke in medewerkerskringen bestaat, dat het voortdurend optrekken van de loongrens uiteindelijk zal leiden tot een volledige „socialisatie” van de curatieve gezondheidszorg.
2. Instelling van een commissie uit de Ziekenfondsraad, bestaande uit vertegenwoordigers van de ziekenfondsen en van de medewerkers, welke commissie alle zaken, waarbij aard en omvang der versterkingen zijn betrokken, alsmede de wijze, waarop deze worden verleend, in eerste instantie vanuit medisch gezichtspunt zal behandelen.
3. Herziening van de wijze, waarop overeenkomsten tussen ziekenfondsen en medewerkers tot stand komen.
4. Erkenning van de noodzaak van aanpassing van de honorering aan de gewijzigde omstandigheden.
5. Ernstige overweging van de mogelijkheid om de loongrens in een inkomensgrens te wijzigen.
6. Ernstige overweging van de mogelijkheid de hoogte van de inkomensgrens voor het ziekenfonds op haar eigen merites te bepalen, met terzijdestelling van de koppeling tussen Ziekte-wet en Ziekenfondsenbesluit.
7. Wijziging van de situatie, die in sommige grote steden bestaat, waardoor een groot deel van de gevestigde specialisten geen ziekenfondspatiënten ter behandeling (door hen zelf) in een ziekenhuis kan doen opnemen.

De eerste ondergetekende heeft hierop het volgende geantwoord:

1. Noch de eerste ondergetekende, noch de Stichting van den Arbeid, streeft naar een het gehele volk omvattende ziekenfondsverzekering. Het is niet de bedoeling door de loongrensverhogingen steeds nieuwe groepen de status van verzekerden te geven, maar te zorgen, dat zij, die verzekerd zijn, dit ook blijven, ondanks de stijging van lonen en kosten van levensonderhoud. De eerste ondergetekende is van mening, dat in de toekomst niet iedere loonsverhoging gepaard dient te gaan met het optrekken van de loongrens voor de sociale verzekering, behoudens in geval van aanzienlijke wijzigingen in het loonpeil.

2. De instelling van een zodanige commissie zal door de Ziekenfondsraad zelf moeten geschieden. De eerste ondergetekende staat niet afwijzend tegenover de gedachte, welke hieraan ten grondslag ligt.

3. Een herziening van de wijze, waarop de overeenkomsten tussen medewerkers en fondsen tot stand komen, behoort niet in eerste instantie tot de competentie van de eerste ondergetekende, doch zal door de betrokken partijen, te weten de

medewerkersorganisaties en de ziekenfondsorganisaties, besproken moeten worden; de eerste ondergetekende wacht het resultaat daarvan met belangstelling af.

4. Ten aanzien van de hoogte van de honorering moet de eerste ondergetekende de voorstellen van de onderhandelende partijen afwachten. Deze voorstellen zijn nog niet gereed.

5. De vraag, of het mogelijk is de loongrens door een inkomensgrens te vervangen en welke inkomensbestanddelen bij het bepalen van die grens moeten meetellen, zal door hem aan de Sociale Verzekeringsraad ter bestudering worden voorgelegd.

6. De eerste ondergetekende blijft ernstig bezwaar maken tegen een verschillende loon- of inkomensgrens voor Ziektewet en Ziekenfondsbesluit, doch hij heeft met instemming vernomen, dat een subcommissie uit de Studiecommissie van de Ziekenfondsraad dit probleem, te zamen met het reorganisatieplan der medewerkers — waarop hieronder nog wordt teruggekomen — in studie zal nemen. De onder 4 genoemde studie kan eveneens op dit punt betrekking hebben.

7. De oorzaak van het feit, dat een aantal, vooral in de grote steden gevestigde, specialisten, hun patiënten bij ziekenhuisopname niet persoonlijk kan behandelen, ligt in het feit, dan een groot aantal ziekenhuizen tot het gesloten type behoort. De eerste ondergetekende heeft de deze zomer door hem ingestelde Commissie voor Ziekenhuisvraagstukken verzocht dit probleem te onderzoeken. In haar vergadering van 24 November jl. heeft deze commissie tot dit doel een subcommissie ingesteld. De eerste ondergetekende zal ook persoonlijk inlichtingen inwinnen, ten einde zich omtrent dit vraagstuk te oriënteren.

Zoals uit het bovenstaande blijkt, richt inderdaad een der bezwaren van de K.N.M.B.G. zich tegen de loongrens, welke men door een inkomensgrens vervangen wil zien. Hiervoren is reeds vermeld, dat dit vraagstuk thans bij de S.V.R. in studie zal komen. Het Ziekenfondsbesluit spreekt weliswaar in artikel 3 van inkomensgrens, doch de verwijzing daarbij naar de Ziektewet is tot dusverre steeds zo opgevat, dat voor verplicht verzekerden een loongrens geldt. De rechtszaak, welke nog in tweede instantie behandeld moet worden en waarin dit laatste wordt aangevochten, moge thans buiten bespreking blijven.

De het meest in het oog springende gevallen, die overigens vermoedelijk gering in aantal zijn, zijn inderdaad die, waarbij de verzekerde naast een betrekkelijk klein inkomen, op grond waarvan hij verplicht verzekerd is, ander inkomen heeft. Men zou zich kunnen afvragen, of iemand in die omstandigheden behoort tot de bevolkingsgroep, waarvoor de ziekenfondsverzekering onmisbaar is. Een handelsreiziger met een vast salaris van f 5000 per jaar, benevens f 5000 per jaar provisie, is inderdaad verplicht verzekerd ingevolge de Ziektewet en het Ziekenfondsbesluit. Dit is een gevolg van de gehele opbouw van de sociale verzekering. De hier liggende vragen zijn thans, zoals hierboven vermeld, in studie genomen, waarbij mede kan worden bestudeerd in hoeverre het eventueel ten onrechte verstrekken van ziekenfondscoupons kan worden tegengegaan.

De in het eerste lid van artikel II opgenomen nieuwe omschrijving van het begrip loon biedt hier geen uitkomst en is ook niet als zodanig bedoeld.

Of instelling ener inkomensgrens in stede van een loongrens afstuit op onoverkomelijke principiële of praktische bezwaren, is, zoals hierboven reeds gesteld werd, in studie. De eerste ondergetekende heeft de indruk, dat de praktische bezwaren zeer zwaar zullen wegen.

Dat de inkomensgrens van de vrijwillige ziekenfondsverzekering niet meer past voor de groep, die aan deze verzekering dringend behoefte heeft, heeft de eerste ondergetekende eveneens reeds meermalen gesteld. Een gelijkstelling van deze grens met de loongrens van de verplichte verzekering zou hij toejuichen; de bevoegdheden van de eerste ondergetekende ten aanzien van de vrijwillige verzekering zijn echter beperkt.

De voorstellen van de K.N.M.B.G. en de andere medewerkersorganisaties voor een getrapte verzekering zijn inderdaad gebaseerd op de op zich zelf aantrekkelijke gedachte, dat

bij toenemende draagkracht wellicht een verzekering, die alle risico's in volle omvang dekt, niet nodig is. Zoals hiervoren, onder punt 5, is gememoreerd, zal een uitvoerige bespreking van dit plan plaatsvinden in een afzonderlijke commissie. De eerste ondergetekende heeft er op aangedrongen, dat daarnaast het overleg ter zake met de hierbij betrokken groepen zal worden voortgezet. Hij is bereid elk op vorenbedoelde wijze tot stand gekomen en voor uitvoering in aanmerking komend plan in ernstige overweging te nemen.

De bezwaren, welke de eerste ondergetekende tegen vorenbedoeld plan uitte, waren van drieërlei aard. Vooreerst was het plan niet, zoals door hem was verzocht, opgesteld in overeenstemming met de fondsen en het bedrijfsleven. Ten tweede ver-eiste de uitvoering daarvan een ingrijpende wetswijziging, zodat het doel, de voorkoming van de noodzaak de loongrens tot f 6000 op te trekken, niet op korte termijn kon worden bereikt. Ten derde bestond er bij de eerste ondergetekende een aantal bezwaren van praktische en technische aard.

Omtrent de houding der ziekenfondsorganisaties tegenover dit plan is de eerste ondergetekende bericht, dat zij terzake geen overeenstemming konden bereiken, zodat het niet een voor alle betrokken partijen aanvaardbaar voorstel vormt.

Het particuliere verzekeringsbedrijf zal bij de bespreking van een verzekering voor degenen, wier loon of inkomen de gestelde grenzen overschrijdt, worden ingeschakeld, evenals zulks het geval was in de commissie, die zich hierover tot dusver beraadde en welker rapport binnenkort verwacht wordt.

Of de berekening van de draagkracht per gezinslid (verbruikseenheid) dient te geschieden, zoals onlangs bepleit werd in een tijdschriftartikel, wordt bij de bovengenoemde studie eveneens in ogenschouw genomen.

Over het vraagstuk van de gesloten ziekenhuizen is hiervoren reeds gesproken. Of de eerste ondergetekende maatregelen kan nemen, ten einde de ter zake bestaande bezwaren te ondervangen, kan hij niet mededelen, nu de ter bestudering van dit vraagstuk ingestelde commissie eerst onlangs in het leven werd geroepen.

De eerste ondergetekende acht het evenmin als de hier aan het woord zijnde leden in het belang van de volksgezondheid, dat blijkbaar in artsenkringen een gevoel van onbehagen en ontevredenheid heerst. Het is hem niet bekend, of in deze kringen voldoende beseft wordt, welke voordelen de ziekenfondsverzekering zowel voor de patiënten als voor de artsen en voor de volksgezondheid in het algemeen heeft gehad en nog heeft. Hij zou het zeker toejuichen, als door het tegen elkander afwegen van de vóór- en nadelen de ontevredenheid in bepaalde artsenkringen zou afnemen. Hieraan zal zijnerzijds door overleg en eventueel door andere passende maatregelen worden medegewerkt.

Door optrekking van de loongrens van f 5300 tot f 6000 wordt inderdaad een betrekkelijk kleine groep van loontrek-kenden onder de verplichte verzekering (Ziektewet en Ziekenfondsbesluit) gebracht, die daar niet onder gebracht zou zijn, indien de verhoging van de grens exact gelijke tred zou hebben gehouden met de stijging der lonen sedert 1 Januari 1954. Het betreft hier de groep werknemers, wier lonen door de verhoging met 6 pct. tussen f 5850 en f 6000 zijn komen te liggen. De grootte van deze groep wordt, vrouwen, kinderen en inwonende behoeftige grootouders en kleinkinderen medegerekend, op ongeveer 100 000 zielen geschat, hetgeen op de rond 5,5 miljoen verplicht verzekerden geen wijziging van betekenis genoemd mag worden.

Wijziging van het loonbegrip. Met betrekking tot de wijziging van het loonbegrip, in aanmerking te nemen voor het vaststellen van de loongrens voor de Ziektewet en de Werkloosheidswet, zijn de gedachten van de eerste ondergetekende uitgegaan naar een zo eenvoudig mogelijk criterium, dat het overeengekomen vast bruto-loon zo dicht mogelijk benadert. Vele leden, die zich gaarne bij dit streven om tot een zo eenvoudig mogelijk criterium te geraken, aansloten, trokken evenwel in twijfel, of een en ander door de voorgestelde wijzigingen wel zal worden bereikt. Wanneer — aldus deze leden — een

loonbegrip wordt gewenst, dat het bruto-loon zo dicht mogelijk benadert, dan zou niet naast het in de Coördinatiewet Sociale Verzekering neergelegde loonbegrip een nieuw loonbegrip moeten worden ingevoerd, doch zou het loonbegrip van de Coördinatiewet, waar nodig, moeten worden gecorrigeerd. Deze leden vatten hun bedenkingen tegen het onderhavige deel van het ontwerp in dezer voege samen, dat dit teruggrijpt naar het oude loonbegrip, met enkele afwijkingen van geringe betekenis, doch niet naar het bruto-loon met vacantietoeslag, doch naar een wederom vaag begrip, hetwelk, behalve het bruto-loon, ook allerlei werkgeversbijdragen in verzekering kan omvatten.

Met betrekking tot het vorenstaande mogen de ondergetekenden opmerken, dat de beoordeling van de vraag of een werknemer voor de desbetreffende wetten verzekerd is, op de eenvoudigst mogelijke wijze zal moeten kunnen plaats vinden. Het ruime loonbegrip ingevolge de Coördinatiewet Sociale Verzekering leidt in dit opzicht tot moeilijkheden. Er zijn dan twee mogelijkheden. Enerzijds — hetgeen blijkbaar door de aan het woord zijnde leden wordt voorgestaan —, dat als uitgangspunt wordt genomen het loonbegrip in de zin van de Coördinatiewet Sociale Verzekering, waarop dan een aantal correcties moet worden toegepast, en anderzijds, dat —zoals de eerste ondergetekende heeft voorgesteld — een nieuw loonbegrip wordt ingevoerd. Naar het gevoelen van de ondergetekenden naderen deze mogelijkheden elkaar in haar uitwerking zeer dicht. Het loonbegrip in de zin van de Coördinatiewet Sociale Verzekering, aangepast in de geest, zoals in het Voorlopig Verslag voorgesteld, wijkt niet zo heel veel af van het voorstel van de eerste ondergetekende. Echter moet in aanmerking worden genomen, dat het begrip loon in de zin van de Coördinatiewet Sociale Verzekering nog geenszins vast omlind is. Met betrekking tot de Coördinatiewet moet begripsvorming door de rechtspraak nog geschieden. Bij het invoeren van een beperkt loon (in de zin van de Coördinatiewet) als „loongrensloon”, zou dan ook met reden van een vaag begrip kunnen worden gesproken.

De eerste ondergetekende heeft dan ook, overeenkomstig het advies van de Sociale Verzekeringsraad, welk advies door een commissie van deskundigen is voorbereid, gemeend, dat, onder deze omstandigheden, het invoeren van een nieuw loonbegrip de beste oplossing zou zijn. Het komt hem voor, dat de door de Sociale Verzekeringsraad naar voren gebrachte gedachte om aansluiting te zoeken bij het vóór 1 Januari 1954 geldende loonbegrip — hetwelk toch nimmer tot ernstige moeilijkheden aanleiding heeft gegeven — kon worden overgenomen. Hoe in dit verband van een vaag begrip kan worden gesproken, is de ondergetekenden niet duidelijk.

Door de aan het woord zijnde leden is er op gewezen, dat onder het begrip loon, zoals in het voorstel geformuleerd, niet zou vallen de niet ingehouden loonbelasting en b.v., anders dan het de Memorie van Toelichting wil, wel de vacatiebon. Blijkbaar doelen deze leden op de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep in zake het niet toepassen van de aftrek wegens loonbelasting (uitspraak van 24 Juni 1947, no. 1947/24, Adm. Recht. Besl. 1947, blz. 363) en op de uitspraak van 8 October 1936, D, no. 140 (Adm. Recht. Besl. 1936, blz. 842), dat vacatiebonnen loon zijn.

Te dezer zake mogen de ondergetekenden opmerken, dat, hewel de beroepsrechter bij de interpretatie van een wetsbepaling altijd uiteraard het laatste woord heeft, door de in vergelijking tot de vroegere tekst aangebrachte wijzigingen gepoogd is deze jurisprudentie op te vangen. Naar hun mening is het op grond van de voorgestelde tekst zeer wel te verdedigen, dat de niet ingehouden loonbelasting wel en de vacatiebon niet als loon voor het vaststellen van de loongrens zal gelden.

De zinswijze van de aan het woord zijnde leden, dat, wanneer zich bij gelijk loon verdienende werknemers verschil in pensioenbijdrage voordoet en daaruit verschillen in de voor besteding resterende bedragen zullen optreden, deze verschillen consequenties dienen te hebben voor het al dan niet verplicht verzekerd zijn, kunnen de ondergetekenden niet onderschrijven. Deze opvatting volgend, zou b.v. ook het verschil in belastingaftrek in aanmerking moeten worden genomen. De

ondergetekenden hebben juist door het onderhavige wetsvoorstel getracht een voor een ieder in gelijke mate geldend objectief criterium in te voeren. Wanneer het voor de besteding beschikbare bedrag als maatstaf zou moeten worden genomen, zou dit tot een van geval tot geval wisselende loongrens leiden. Overigens is vóór het in werking treden van de Coördinatiewet Sociale Verzekering de pensioenbijdrage voor het bepalen van de loongrens in aanmerking genomen, hetgeen nimmer tot moeilijkheden aanleiding heeft gegeven.

De veronderstelling van vele andere leden, dat de passage in de Memorie van Toelichting, dat „de kinderbijslag, uit anderen hoofde genoten dan ingevolge de Kinderbijslagwet, daarbij dient te worden uitgezonderd”, aldus is op te vatten, dat ten aanzien van de kinderbijslag geen verandering in de bestaande situatie zal intreden, is niet geheel juist. Met betrekking tot de kinderbijslag ingevolge de Kinderbijslagwet en de kinderbijslag ingevolge een bijzondere regeling, als bedoeld in de Kinderbijslagwet, blijft de toestand, zoals deze voorheen reeds was. Deze bijslagen werden ook vroeger voor de beoordeling, of het loon van een arbeider boven de loongrens uitkwam, niet in aanmerking genomen. Voorheen werd echter de z.g. bovenwettelijke kinderbijslag wel tot het loon gerekend voor het bepalen van de loongrens. De ondergetekenden zijn — met de Sociale Verzekeringsraad — van gevoelen, dat het voordeel van een bovenwettelijke kinderbijslag door overschrijding van de loongrens ten dele zou kunnen worden teniet gedaan, en zijn daarom van oordeel, dat het aanbeveling verdient, dat ook de bovenwettelijke kinderbijslag bij het bepalen van de loongrens buiten beschouwing wordt gelaten. In zoverre is er dus sprake van een uitbreiding met betrekking tot de vóór 1 Januari 1954 geldende situatie.

Met de interpretatie van de hier aan het woord zijnde leden, dat uitkeringen en gratificaties ten behoeve van de eigen woningbouw e.d. niet als regelmatige uitkeringen in de zin van loon zijn te zien, kunnen de ondergetekenden zich verenigen.

Datum van inwerkingtreding. Ten aanzien van de datum van inwerkingtreding van het wetsontwerp tot verhoging der loongrenzen zijn de ondergetekenden van oordeel, dat, voor de gevallen, waarin de loonweek niet met een kalenderweek samenvalt, het inderdaad aanbeveling verdient uit te gaan van de op 24 September 1954 bestaande toestand. Een daartoe strekkende Nota van Wijziging wordt de Kamer hierbij aangeboden.

Wijziging van de Noodwet Ouderdomsvoorziening (Verhoging van uitkeringsbedragen en inkomensgrenzen).

Het stemt de ondergetekenden tot verheugenis, dat het voorstel, om ook nu weer alle uitkeringsbedragen met een gelijk bedrag te verhogen, waardoor het verschil tussen gemeenteklassen niet groter is geworden, door vele leden wordt toegejuicht.

Tijdelijke verhoging van ongevalsuitkeringen. Wijziging van de wet van 3 Februari 1954, Stb. 60, tot tijdelijke verhoging van renten ingevolge de Invaliditeitswet en van de op die renten verleende toeslagen. (Verhoging renten en toeslagen.)

Vrij algemeen — aldus het Verslag — werd betreurd, dat de Minister de gelegenheid van deze herziening niet heeft aangegrepen om tegemoet te komen aan het verlangen van de Kamer, de toeslag op de renten krachtens de ongevalwet en de Invaliditeitswet ook toe te kennen aan hen, die de 65-jarige leeftijd overschrijden. Naar de mening van de Kamer is dit onbillijk. De toeslagen moeten toch eigenlijk beschouwd worden als essentieel bestanddeel dezer renten.

De ondergetekenden mogen naar aanleiding van het vorenstaande allereerst opmerken, dat deze kwestie buiten het kader van de onderhavige wetsvoorstellen valt. De ontwerpen van wet beogen een aanpassing van de renten en uitkeringen en van de op de renten verleende toe- en bijslagen aan de jongste

loonronde. Het beginsel, dat aan personen, ouder dan 65 jaar, geen bijslag op hun rente wordt verleend, omdat voor deze groep de voorziening ingevolge de Noodwet Ouderdomsvoorziening geldt, is in 1948 bij de totstandkoming van de Wet tot aanvulling van renten krachtens de Invaliditeitswet en in 1950 bij de totstandkoming van de Wet tot aanvulling der ongevalrenten aanvaard. Een wijziging dier wetten is thans niet aan de orde. Overigens mogen de ondergetekenden voor wat betreft hun standpunt ten aanzien van de onderhavige kwestie verwijzen naar de betreffende passage in de Memorie van Antwoord op het Voorlopig Verslag op de begroting van hun Departement voor het dienstjaar 1955 (blz. 26, linkerkolom), waar de zienswijze van de Regering ten deze wordt uiteengezet.

Naar het oordeel van de ondergetekenden moet het onderhavige probleem als een onderdeel worden gezien van het vraagstuk van de z.g. vergeten groepen, welk vraagstuk, zoals bekend, thans bij de Sociaal-Economische Raad in studie is. De ondergetekenden zullen de aandacht van de Sociaal-Economische Raad vestigen op het ten deze bij de Kamer levende vragenstuk.

Voor wat betreft het probleem van de inhouding van de toeslagen op de renten krachtens de Invaliditeitswet, indien voor de rentetrekker een pensioenregeling geldt en naast de rente ook de toeslag in mindering wordt gebracht op het pensioen, kunnen de ondergetekenden mededelen, dat te dezer zake reeds geruime tijd geleden een ontwerp van wet om advies aan de Sociale Verzekeringsraad is voorgelegd. Op bespoediging van de afdoening is aangedrongen.

Sommige leden was opgevallen, dat in de Memorie van Toelichting (Stuk no. 9) wordt gesuggereerd, dat de extra-lasten, voortvloeiende uit de aanpassing van invaliditeits- en andere renten aan gewijzigde omstandigheden, niet veel langer door de Overheid zullen worden gedragen, doch voor rekening zullen komen van de verzekering zelf. Deze leden meenden daartegen bezwaar te moeten maken, omdat alle bedoelde aanvullingen, alsmede de kraamgelduitkeringen, de kinderbijslagen ten behoeve van rentetrekkers en de kosten van de Noodwet Ouderdomsvoorziening, uit de algemene middelen — d.w.z., aldus deze leden, uit de vereveningsheffing — worden bekostigd. Naar hun mening zal er een uitholling ontstaan, wanneer het bedrijfsleven dit alles te zijnen laste zou moeten nemen. De ondergetekenden mogen er op wijzen, dat in de Memorie van Toelichting niet van „niet veel langer”, doch van „ad infinitum” is gesproken en dat daaraan is toegevoegd, dat bij de komende herziening van de invaliditeitsverzekering ook dit vraagstuk onder ogen moet worden gezien. Zij mogen er voorts op wijzen, dat bij de invoering van de komende wet op de algemene ouderdomsverzekering met een verlaging, zo al niet met een opheffing van de vereveningsheffing moet worden rekening gehouden. Alsdan zal onder ogen moeten worden gezien op welke wijze in de financiering van de bovengenoemde sociale uitkeringen zal zijn te voorzien. De ondergetekenden hebben er thans slechts op

willen wijzen, dat naar hun mening, in beginsel, de lasten van de verschillende verzekeringen voor rekening van de betreffende verzekeringen dienen te komen.

Wijziging van de Kinderbijslagwet (Verhoging kinderbijslagen)

Het heeft de ondergetekenden verwonderd, dat vele leden er hun spijt over betuigden, dat bij de voorgestelde verhoging van de kinderbijslagen naar aanleiding van de jongste loonronde het advies van de Sociaal-Economische Raad van 22 Februari 1952 is gevolgd. Zij zijn het met deze leden niet eens, dat iedere volgende loonronde, welke tot een verhoging van de kinderbijslagen aanleiding geeft en waarbij bovenbedoeld advies in acht wordt genomen, tot een steeds verdergaande achterstand van het welstandsniveau der gezinnen met kinderen ten opzichte van het gezin zonder kinderen zal leiden. Met de Sociaal-Economische Raad zijn de ondergetekenden van oordeel, dat, mede uit het oogpunt van de persoonlijke verantwoordelijkheid der ouders ten aanzien van de gezinsvorming, niet de volle z.g. „additionele kosten” van kinderen kunnen worden vergoed. Ook een minderheid in de Sociaal-Economische Raad is, blijkens haar ter gelegenheid van het advies van 22 Februari 1952 uitgesproken wensen omtrent de hoogte van de kinderbijslagen, deze mening toegedaan. De ondergetekenden brengen ten deze in herinnering, dat bij de verhogingen van de kinderbijslagen naar aanleiding van de loonronde van Januari 1954 de kinderbijslagen vanaf het 4de kind extra werden verhoogd ter opheffing van de toentertijd bestaande achterstand in welstand der grotere gezinnen. Met deze extra-verhoging werd in feite tevens voldaan aan de wensen van bovenbedoelde minderheid in de Sociaal-Economische Raad. Het is dan ook zo, dat er tussen gezinnen zonder en gezinnen met kinderen nu eenmaal geen gelijke welstandspositie kan bestaan, doch dat deze welstandsniveaus tot elkaar in een zekere verhouding staan. Wanneer nu alle factoren, welke deze verhouding bepalen, met een zelfde percentage worden verhoogd, blijft de verhouding zelf gelijk. In dit licht bezien, is het derhalve niet juist, dat door het verhogen van de kinderbijslagen met 6 pct. het verschil in welstand van een gezin met kinderen ten opzichte van het gezin zonder kinderen wordt vergroot.

Tenslotte mogen de ondergetekenden nog eens te meer opmerken, dat het voorstel om de kinderbijslagen met 6 pct. te verhogen geheel in overeenstemming is met het unanieme gevoelen van het bestuur van de Stichting van den Arbeid.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

J. G. SUURHOFF.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken,

A. A. VAN RHIJN.